

ul. Świętokrzyska 12,
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 33 26,

fax: +48 22 694 33 31

e-mail: sekretariat.DD@mf.gov.pl

www.mf.gov.pl

Departament Podatków Dochodowych

Warszawa, sierpień 2015 r.

I. Wstęp

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych stanowi uproszczoną formę opłacania podatku dochodowego od osób fizycznych. Ten system rozliczania podatku został wprowadzony od 1994 r.

Opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych podlegają przychody osób fizycznych:

- z pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym również, gdy działalność ta jest prowadzona w formie spółki cywilnej osób fizycznych lub spółki jawnej osób fizycznych, zwanych dalej „spółką”,
- z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej.

Ta forma opodatkowania ma charakter fakultatywny. Podatnik wybiera opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych składając stosowne oświadczenie.

W przypadku prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej osób fizycznych lub spółki jawnej osób fizycznych, oświadczenie o wyborze opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych składają wszyscy wspólnicy.

Opodatkowanie ryczałtem przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej mogą wybrać podatnicy, którzy:

- rozpoczną prowadzenie działalności w roku podatkowym i nie korzystają z opodatkowania w formie karty podatkowej – bez względu na wysokość przychodów,
- prowadzili działalność w poprzednim roku, a ich przychód z tej działalności nie przekroczył określonej ustawowo kwoty.

Zasady opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych określa ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. Nr 144, poz. 930, z późn. zm.) zwana dalej „ustawą”.

W 2014 roku podatek w tej formie mogli płacić podatnicy, którzy w 2013 roku:

- uzyskali przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, prowadzonej wyłącznie samodzielnie, w wysokości nieprzekraczającej 150 000 euro (633 450 zł), lub

- uzyskali przychody wyłącznie z pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej w formie spółki, a suma przychodów wspólników spółki z tej działalności nie przekroczyła kwoty 150 000 euro (633 450 zł).

Opodatkowania w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych nie stosuje się do podatników osiągających w całości lub w części przychody m. in. z tytułu prowadzenia aptek, działalności w zakresie kupna i sprzedaży wartości dewizowych, działalności w zakresie handlu częściami i akcesoriami do pojazdów mechanicznych.

Przychodów opodatkowanych ryczałem nie łączy się z innymi przychodami podlegającymi opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

W 2014 roku ryczałt od przychodów ewidencjonowanych wynosił:

- **20%** przychodów osiąganych w zakresie wolnych zawodów¹,
- **17%** przychodów ze świadczenia niektórych usług, m.in. reprodukcji komputerowych nośników informacji, pośrednictwa w sprzedaży hurtowej samochodów osobowych i furgonetek, związanych z zakwaterowaniem,
- **10%** przychodów z odpłatnego zbycia określonych praw majątkowych lub nieruchomości wykorzystywanych w pozarolniczej działalności gospodarczej,
- **8,5%** przychodów osiąganych m.in.:
 - z działalności usługowej, w tym z działalności gastronomicznej w zakresie sprzedaży napojów o zawartości alkoholu powyżej 1,5%,
 - z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze,
- **5,5%** przychodów m. in. z działalności wytwórczej, robót budowlanych,
- **3,0%** przychodów osiąganych m. in.:
 - z działalności gastronomicznej, z wyjątkiem przychodów ze sprzedaży napojów o zawartości alkoholu powyżej 1,5%,
 - z działalności usługowej w zakresie handlu.

¹ pozarolnicza działalność gospodarcza wykonywana osobiście przez lekarzy, lekarzy stomatologów, lekarzy weterynarii, techników dentystycznych, felczerów, położne, pielęgniarki, tłumaczy oraz nauczycieli w zakresie świadczenia usług edukacyjnych polegających na udzielaniu lekcji na godziny, jeśli działalność ta nie jest wykonywana na rzecz osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej albo na rzecz osób fizycznych dla potrzeb prowadzonej przez nie pozarolniczej działalności gospodarczej, z tym że za osobiste wykonywanie wolnego zawodu uważa się wykonywanie działalności bez zatrudniania na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze osób, które wykonują czynności związane z istotą danego zawodu.

Podstawę opodatkowania ryczałtem stanowi przychód bez pomniejszania o koszty jego uzyskania.

Podatnicy prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą korzystający z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, są obowiązani posiadać i przechowywać dowody zakupu towarów, prowadzić wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, ewidencję wyposażenia oraz, odrębnie za każdy rok podatkowy, ewidencję przychodów. Obowiązek prowadzenia ewidencji przychodów nie dotyczy podatników osiągających przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli ich wysokość wynika z umowy zawartej w formie pisemnej.

W przypadku nieprowadzenia ewidencji lub prowadzenia jej niezgodnie z warunkami wymaganymi do uznania jej za dowód w postępowaniu podatkowym, a także w przypadku stwierdzenia istnienia związków gospodarczych podatnika, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.), organ podatkowy określa wartość niezaewidencjonowanego przychodu, w tym również w formie oszacowania, i określa od tej kwoty ryczałt. Ryczałt ten stanowi pięciokrotność stawki, która byłaby zastosowana do przychodu w przypadku jego ewidencjonowania, przy czym ryczałt nie może być wyższy niż 75% tego przychodu.

Podatnicy korzystający z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych mogą odliczyć od przychodu straty, o których mowa w art. 9 ust. 3 i 3a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, oraz wydatki określone w art. 26 ust. 1 tej ustawy, np. składki na ubezpieczenia społeczne, wydatki na cele rehabilitacyjne, darowizny. Natomiast ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w pierwszej kolejności ulega obniżeniu o zapłaconą przez podatnika składkę na ubezpieczenie zdrowotne do wysokości 7,75% podstawy wymiaru tej składki.

II. Liczba podatników

Podatnicy korzystający z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych złożyli za 2014 rok 960 847 zeznań² (tj. o 38 909 zeznań więcej niż za 2013 rok), w tym:

- 544 784 zeznań złożyli podatnicy prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą (o 1 899 zeznań mniej niż za 2013 rok). W 10 000 zeznań podatnicy tej grupy wykazali dodatkowo przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej (o 443 zeznań więcej niż za 2013 rok),
- 416 063 zeznań złożyli podatnicy, którzy wybrali tę formę opodatkowania wyłącznie dla przychodów z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej (o 40 808 zeznań więcej niż za 2013 rok).

Przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze podlegają opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych od 2003 roku.

Liczba zeznań składanych przez podatników uzyskujących przychody wyłącznie z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, wybierających tę formę opodatkowania, za poszczególne lata, wynosiła:

2003 r. – 38 999,

2004 r. – 63 312,

2005 r. – 86 682,

2006 r. – 108 119,

2007 r. – 133 778,

2008 r. – 166 538,

2009 r. – 190 755,

2010 r. – 243 397,

2011 r. – 291 036,

2012 r. – 334 071,

2013 r. – 375 255,

2014 r. – 416 063.

² w łącznej liczbie zeznań ujęto również zeznania podatników, którzy w roku podatkowym 2014 nie osiągnęli przychodu (81 tysięcy zeznań).

Ustawą z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 3, poz. 13) wprowadzono instytucję umowy najmu okazjonalnego.

W 2014 roku 4 391 podatników (o 842 więcej niż w 2013 roku) dokonało zgłoszenia zawarcia umowy najmu okazjonalnego.

Kwota przychodu podatników, którzy w 2014 roku dokonali zgłoszenia najmu okazjonalnego wyniosła 47 336 tys. zł i była wyższa o 11 269 tys. zł w porównaniu do 2013 roku.

Średni przychód z tego tytułu przypadający na podatnika w 2014 roku wyniósł 10 780 zł i był wyższy o 618 zł w porównaniu do 2013 roku.

III. Przychód

Podatnicy płacący ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w zeznaniach za 2014 rok wykazali przychód w łącznej kwocie 42 973 052 tys. zł.

Z tego:

- 35 452 508 tys. zł stanowił przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej,
- 7 520 544 tys. zł stanowił przychód z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym:
 - 7 352 334 tys. zł - przychód podatników wykazujących przychody wyłącznie z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przychód wg poszczególnych stawek ryczałtu

Wyszczególnienie	Liczba podatników ³	Kwota przychodu	Struktura przychodu
		[tys. zł]	[%]
przychody wg stawki 3,0%	157 796	8 153 437	18,97
przychody wg stawki 5,5%	179 767	17 808 169	41,44
przychody wg stawki 8,5%	613 914	16 867 058	39,25
przychody wg stawki 10%	154	14 441	0,04
przychody wg stawki 17%	4 789	121 313	0,28
przychody wg stawki 20%	431	5 214	0,01
przychody określone przez organ podatkowy na podstawie art. 17 ustawy	121	3 420	0,01
Razem	X	42 973 052	100,00

w tym:

1) podatników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą

(w grupie tej ujęci są także podatnicy osiągający dodatkowo przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze),

Wyszczególnienie	Liczba podatników ³	Kwota przychodu	Struktura przychodu
		[tys. zł]	[%]
przychody wg stawki 3,0%	157 796	8 153 437	22,89
przychody wg stawki 5,5%	179 767	17 808 169	49,99
przychody wg stawki 8,5%	197 870	9 515 200	26,71
przychody wg stawki 10%	154	14 441	0,04
przychody wg stawki 17%	4 789	121 313	0,34
przychody wg stawki 20%	431	5 214	0,02
przychody określone przez organ podatkowy na podstawie art. 17 ustawy	91	2 944	0,01
Razem	X	35 620 718	100,00
<i>w tym:</i>			
<i>przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej</i>	<i>X</i>	<i>35 452 508</i>	<i>x</i>
<i>przychody z tytułu umowy najmu</i>	<i>10 000</i>	<i>168 210</i>	<i>x</i>

³ liczba podatników wykazujących przychód wg danej stawki

- 2) podatników osiągających przychody wyłącznie z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej

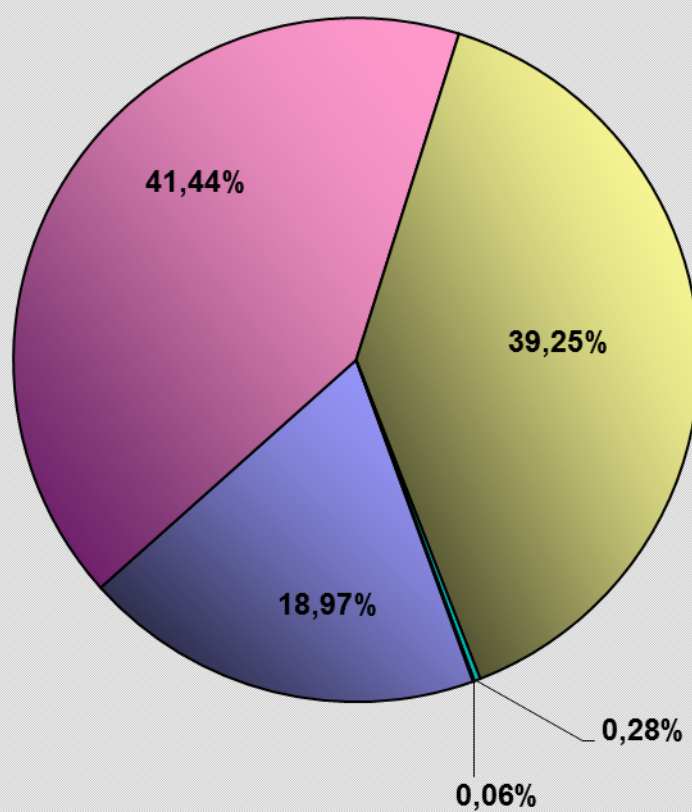
Wyszczególnienie	Liczba podatników ³	Kwota przychodu	Struktura przychodu
		[tys. zł]	[%]
przychody wg stawki 8,5%	416 044	7 351 858	99,99
przychody określone przez organ podatkowy na podstawie art. 17 ustawy	30	476	0,01
Razem	X	7 352 334	100,00

Wg danych z rozliczenia za 2014 r. najwyższą wartość przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej stanowiły:

- 1) przychody m.in. z działalności wytwórczej i budowlanej, opodatkowane wg stawki **5,5%**, tj. 17 808 169 tys. zł,
- 2) przychody z działalności usługowej, opodatkowane wg stawki **8,5%**, tj. 9 515 200 tys. zł
- 3) przychody z działalności gastronomicznej i usługowej w zakresie handlu, opodatkowane wg stawki **3%**, tj. 8 153 437 tys. zł.

Przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, opodatkowane wg stawki **8,5%**, uzyskane przez podatników nieprowadzących działalności gospodarczej, wyniosły 7 351 858 tys. zł i były wyższe od przychodów z poprzedniego roku o 809 956 tys. zł (o 12,4%).

Struktura przychodu według poszczególnych stawek ryczału

■ stawka 3,0%	■ stawka 5,5%	■ stawka 8,5%
■ stawka 17%	■ pozostałe	

IV. Odliczenia od przychodu

1. Składki na ubezpieczenia społeczne	1 434 525 tys. zł
2. Straty z lat ubiegłych	11 631 tys. zł
3. Darowizny, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych	1 062 tys. zł
<i>w tym:</i>	
– <i>darowizny przekazane na cele określone w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, organizacjom, prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych realizującym te cele, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. a) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych</i>	509 tys. zł
– <i>darowizny na cele kultu religijnego, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych</i>	522 tys. zł
– <i>darowizny na cele krwiodawstwa, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. c) ust. 1 pkt 9 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych</i>	31 tys. zł
4. Darowizny wynikające z odrębnych ustaw	88 tys. zł
5. Wydatki na cele rehabilitacyjne oraz wydatki związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych	2 219 tys. zł
6. Zwrot nienależnie pobranych świadczeń	62 tys. zł
7. Wydatki z tytułu użytkowania sieci Internet	593 tys. zł
8. Wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego (IKZE)	516 tys. zł
9. Wydatki na cele mieszkaniowe (na zasadzie praw nabytych)	1 853 tys. zł

V. Odliczenia od podatku

1. Składka na ubezpieczenie zdrowotne	673 125 tys. zł
2. Ulga za wykszolenie uczniów lub z tytułu zatrudnienia pracowników w celu przygotowania zawodowego (na zasadzie praw nabytych)	7 458 tys. zł
3. Odliczenie wydatków poniesionych przez osobę prowadzącą gospodarstwo domowe z tytułu opłacenia z własnych środków składek na ubezpieczenia społeczne osoby zatrudnionej w ramach umowy aktywizacyjnej (na zasadzie praw nabytych)	13 tys. zł
4. Ulga, o której mowa w art. 27g ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych	27 tys. zł
5. Odliczenie z tytułu wydatków mieszkaniowych (na zasadzie praw nabytych)	934 tys. zł

VI. Ryczałt należny

Ryczałt należny za 2014 rok

1 911 504 tys. zł

Kwota do zapłaty

352 874 tys. zł

Nadpłata

59 002 tys. zł

VII. Przeciętne dane dotyczące ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych

Dane dotyczące podatników, którzy wybrali tę formę opodatkowania

Wyszczególnienie	Przeciętna kwota przypadająca na	
	podatnika składającego zeznanie	podatnika wykazującego daną pozycję w zeznaniu
	[zł]	[zł]
Przychód	44 724	48 863
Przychód po odliczeniach	43 209	47 414
Ryczałt przed odliczeniami	2 704	2 967
Ryczałt należny	1 989	2 840

Obciążenie przychodu:

Stawka nominalna	6,2%
Stawka efektywna	4,4%

w tym:

- 1) podatników wykazujących w zeznaniach przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym także podatników wykazujących dodatkowo przychody z tytułu umowy najmu podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej

Wyszczególnienie	Przeciętna kwota przypadająca na	
	podatnika składającego zeznanie	podatnika wykazującego daną pozycję w zeznaniu
	[zł]	[zł]
Przychód	65 385	76 865
Przychód po odliczeniach	62 736	74 315
Ryczałt przed odliczeniami	3 623	4 292
Ryczałt należny	2 378	4 977

Obciążenie przychodu:

Stawka nominalna	5,8%
Stawka efektywna	3,6%

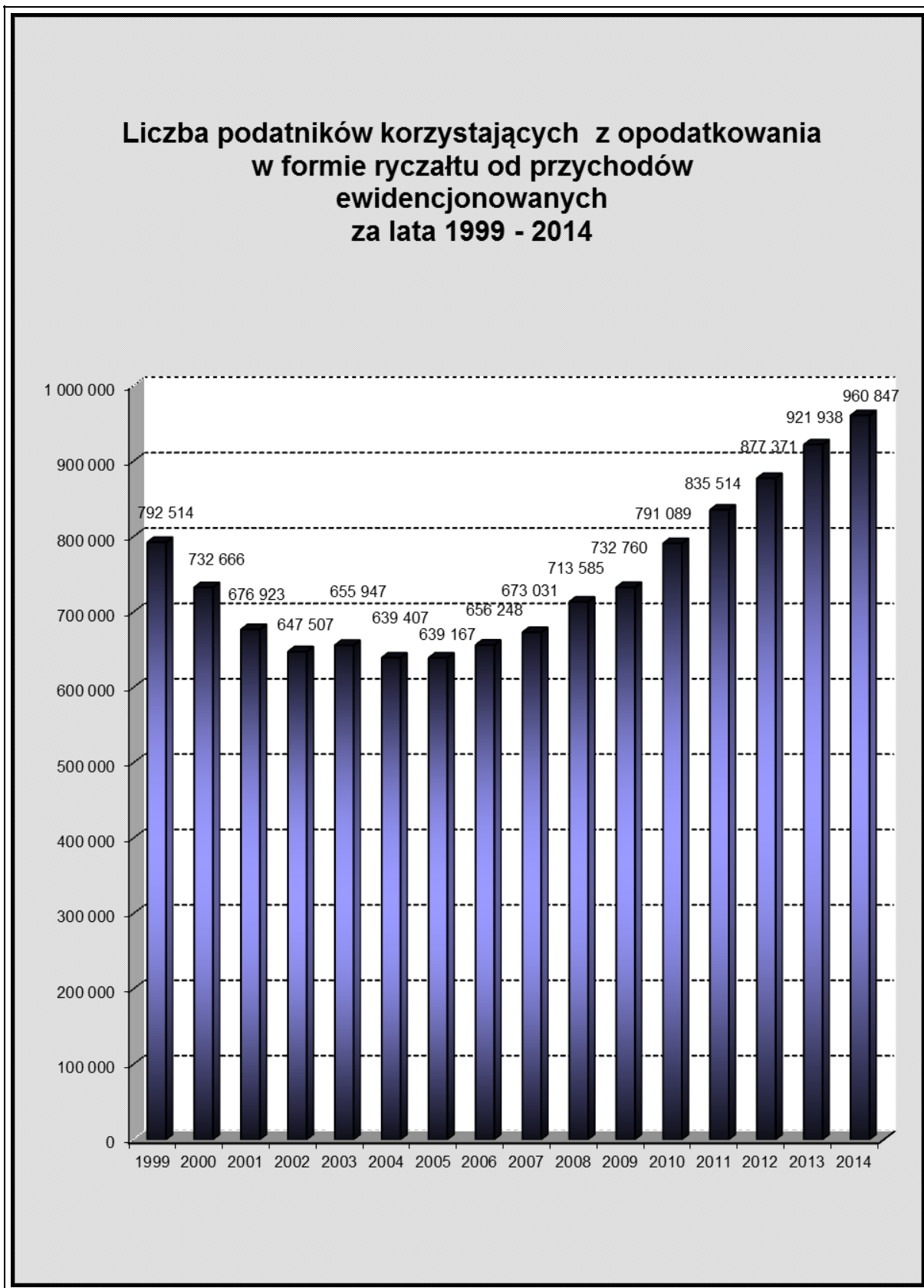
- 2) podatników wykazujących w zeznaniach przychody wyłącznie z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej

Wyszczególnienie	Przeciętna kwota przypadająca na	
	podatnika składającego zeznanie	podatnika wykazującego daną pozycję w zeznaniu
	[zł]	[zł]
Przychód	17 671	17 672
Przychód po odliczeniach	17 641	17 655
Ryczałt przed odliczeniami	1 500	1 501
Ryczałt należny	1 480	1 493

Obciążenie przychodu:

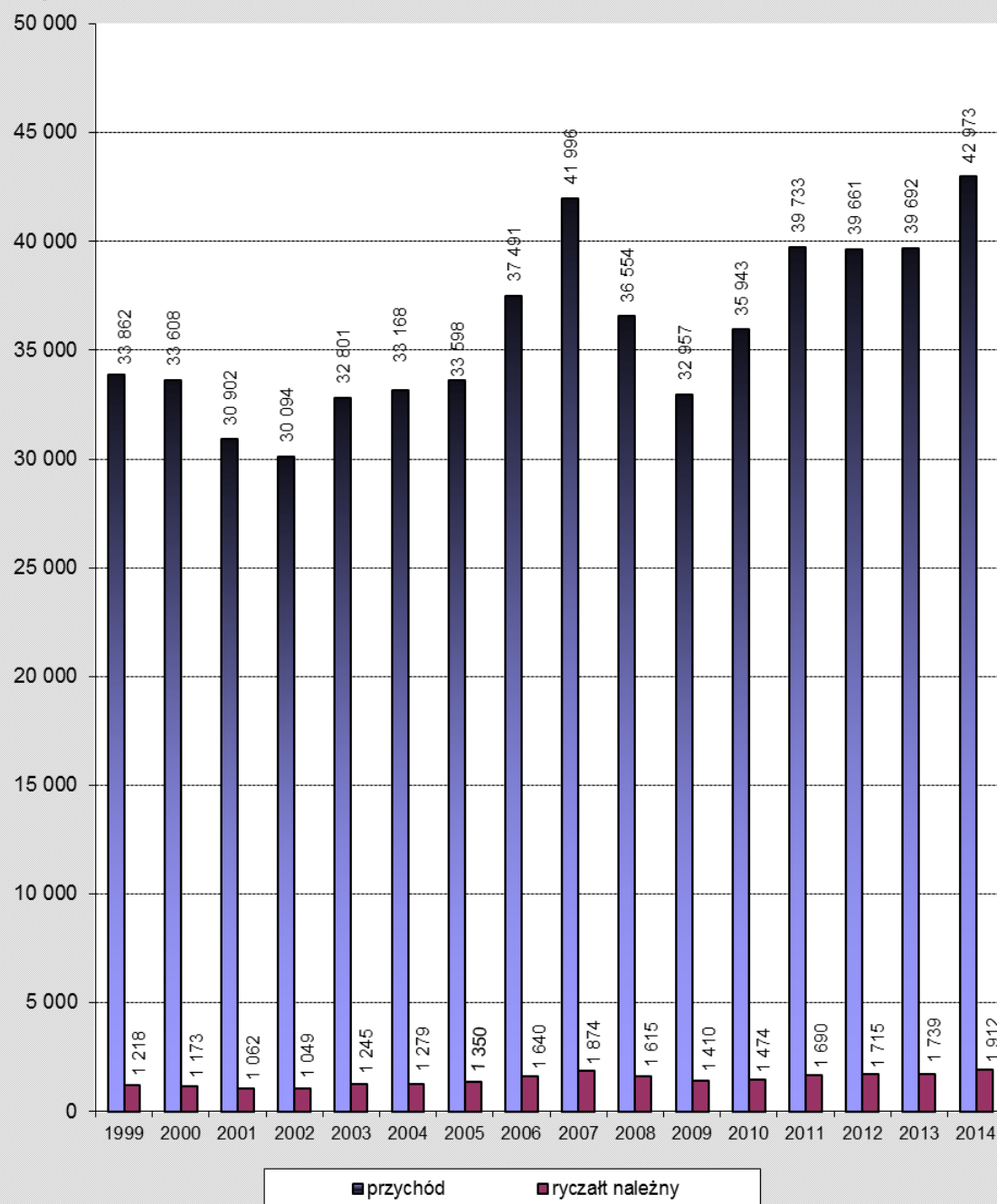
Stawka nominalna	8,5%
Stawka efektywna	8,4%

VIII. Dane porównawcze za lata 1999-2014

Przychód i ryczałt należny za lata 1999 - 2014

kwoty w mln zł

Obciążenie przychodu ryczałtem za lata 1999 - 2014

